

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **A. A.**, zastoupeného JUDr. PhDr. Alenou Novotnou, advokátkou, se sídlem Husova 946, Moravské Budějovice, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 12. 2007, č. j. 41 Cad 41/2007 - 66,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce, advokátce JUDr. PhDr. Aleně Novotné, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 952 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti v záhlaví blíže označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 2. 3. 2007, č. X, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též „zákon o důchodovém pojištění“). V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná uvedla, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Třebíči ze dne 13. 10. 2006 není stěžovatel plně invalidní, ale jen částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 60 %. Žalovaná dále podotkla, že o nároku na částečný invalidní důchod bylo vydáno rozhodnutí ze dne 6. 10. 2006.

Proti rozhodnutí žalované podal stěžovatel žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 12. 12. 2007, č. j. 41 Cad 41/2007 - 66, tak, že žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozsudku krajský soud poukázal na závěr Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně, která ve věci posuzovala zdravotní stav stěžovatele a dospěla k závěru, že k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované nebyl stěžovatel plně invalidní, protože pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven 60 %.

Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, když uvedl, že rozhodnutí krajského soudu považuje za nezákonné, neboť je založeno na nesprávném posouzení právní otázky - uplatňuje tedy důvod podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel poukázal na to, že kromě věcného důkazu - znaleckého posouzení jeho zdravotního stavu (tím má stěžovatel zřejmě na mysli posudek posudkové komise) se soud měl vypořádat se skutkovými tvrzeními stěžovatele. Podle lékařů byla v posuzovaném období jeho léčba hemodialýzou a dalšími léčebnými postupy úspěšná, podle stěžovatele jej však tato léčba udržuje při životě, jeho zdravotní stav se však permanentně zhoršuje a navíc náročnost této léčby mu naprosto žádnou pracovní činnost neumožňuje. Do rozhodování soudu pak podle názoru stěžovatele zcela nepřipustně zasáhlo další hodnocení - údajný neblahý vliv náboženského přesvědčení stěžovatele, které mu zakazuje přijmout krevní transfuzi. Toto hodnocení není nikterak vysvětleno, stěžovatel s ním nesouhlasí. V tomto ohledu odkazuje pak stěžovatel rovněž na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a tvrdí, že napadený rozsudek je v tomto směru nepřezkoumatelný. Do jisté míry, pokud by se prokázalo, že uvedení skutečnosti, jakou víru stěžovatel vyznává, mělo vliv na rozhodnutí správního orgánu a potažmo soudu, došlo k diskriminaci stěžovatele pro jeho přesvědčení a tedy k porušení základního práva zaručeného Listinou základních práv a svobod. V rozsudku se uvádí, že odkaz rozhodnutí žalované na mezinárodní smlouvu mezi ČR a Bulharskou republikou je nepřipadný (jde o smlouvu č. 2/2002 Sb. mezinárodních smluv). Tuto skutečnost stěžovatel žalobou rovněž napadl, přičemž krajský soud žádný důsledek z této skutečnosti nevyvodil. Stěžovatel se tedy může domnívat, že bezúčelné uvedení skutečnosti, že má bulharskou národnost, je rovněž znevýhodněním při rozhodnutí o právu na sociální dávku, poskytovanou českým státem, jehož je příslušníkem. Za dané situace, kdy ani krajská posudková komise ČSSZ nepotvrdila subjektivní přesvědčení stěžovatele, že není schopen práce, navrhuje důkaz sui generis, lékařské vyšetření stěžovatele provedené na specializovaném pracovišti při jeho hospitalizaci. Jedině takové vyšetření přinese podle přesvědčení stěžovatele objektivní závěr o ztrátě jeho pracovní způsobilosti. Stěžovatel nemá lékařské vzdělání, ale může usuzovat podle spolupacientů, se kterými se setkává při hemodialyzační léčbě, že žádnému z těch, kteří jsou na tom zdravotně stejně jako on, nebyl invalidní důchod upřen. Závěrem stěžovatel poukázal na to, že připojuje aktuální lékařské zprávy o svém zdravotním stavu, přestože si je vědom toho, že soud musí rozhodovat podle stavu v době rozhodnutí žalované, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že proti dosavadnímu způsobu řízení nemá námitky a zcela se ztotožňuje s právním názorem soudu vysloveném v jeho rozsudku.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a pro tento důvod je kasační stížnost shledána přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti především uplatňuje důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Dále uplatnil důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Jak již správně uvedl krajský soud, posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřil posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v souladu s § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pro rozhodnutí soudu tak má zcela zásadní význam právě závěr vyslovený v posudku odborné lékařské komise. Z toho důvodu musí z posudku vyplývat, že komise zasedala v řádném složení podle § 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, dále ve smyslu § 3 odst. 8 ve spojení s § 1 odst. 2 této vyhlášky, musí z posudku vyplývat, zda a jak přihlédla komise při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti k výsledku vlastního šetření, zda a jak vycházela z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu posuzovaného. Posudek musí konečně obsahovat posudkový závěr, ze kterého vyplývá posouzení jednak zdravotního stavu posuzovaného, v případě dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu i zdravotní postižení, které je jeho příčinou (§ 6 odst. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.), a jednak posouzení poklesu schopnosti jeho soustavné výdělečné činnosti.

Posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá a ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (ať plné či částečné) závisí především. Důležitým pravidlem, které nutno zvláště zdůraznit, je ust. § 75 odst. 1 s. ř. s., jež stanoví, že při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu. To znamená, že posudková komise musí ozřejmit své závěry právě ve vztahu k období, kdy bylo vydáno rozhodnutí ohledně invalidního důchodu.

Krajský soud si v řízení v žalobě proti rozhodnutí o žádosti o přiznání plného invalidního důchodu opatřil lékařský posudek vypracovaný Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně. Tato komise velmi podrobně zkoumala zdravotní postižení stěžovatele a dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 2. 3. 2007 byla progredující chronická renální insuficience v. s. při chronické glomerulonefritidě, od 21. 9. 2006 v hemodialyzačním programu, který se jeví jako úspěšný, je bez komplikací. Podle posudkové komise byl pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti k datu napadeného rozhodnutí žalované podle vyhlášky č. 284/1995 Sb., příloha č. 2, kapitola XI, odd. A, položka 7, písm. b) - 60 % na dolní hranici rozpětí, protože nejsou přítomny větší komplikace dialýzy než trvající otoky DKK. Posudkové zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele bylo provedeno na základě prostudování jeho kompletní spisové a zdravotní dokumentace, jež tvoří součást spisu. Z hlediska

výše naznačených požadavků na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku, se tedy posudková komise ve svém posudku podle Nejvyššího správního soudu dostatečně obsáhle vyjádřila a své lékařské závěry přesvědčivě odůvodnila. Závěr posudkové komise o míře poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele se shoduje se závěrem lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Třebíči, a podle názoru Nejvyššího správního soudu nevzbuzuje tak pochybnosti o své úplnosti a správnosti, Nejvyšší správní soud proto neshledal důvody pro stěžovatelem navrhované doplnění dokazování vyšetřením stěžovatele provedeném na specializovaném pracovišti při stěžovatelově hospitalizaci.

Pokud stěžovatel namítá, že do rozhodování soudu zcela nepřipustně zasáhlo další hodnocení, které spočívá v údajném neblahém vlivu náboženského přesvědčení stěžovatele, když mu zakazuje přijmout krevní transfúzi, přičemž toto hodnocení není nikterak vysvětleno, není zřejmé, z čeho stěžovatel dovozuje, že krajský soud byl při svém rozhodování těmito okolnostmi ovlivněn, protože z odůvodnění krajského soudu vůbec nevyplývá, že by pro rozhodování soudu mělo vliv náboženské přesvědčení stěžovatele, nebylo tak důvodu, aby soud v odůvodnění svého rozsudku se k této otázce nějak vyjadřoval.

Stěžovatel poukazuje na to, že v odůvodnění rozsudku krajského soudu se uvádí, že odkaz v rozhodnutí žalované na mezinárodní smlouvu mezi ČR a Bulharskou republikou je nepřipadný, žádný důsledek z této skutečnosti však soud nevyvodil. K tomu lze uvést, že pokud se v odůvodnění rozsudku krajského soudu uvádí, že uvedený odkaz na mezinárodní smlouvu je nepřipadný, jde pouze o konstatování údajů obsažených v žalobě stěžovatele. Krajský soud sám k této skutečnosti nic neuvedl, takže žádný důsledek z této skutečnosti nemusel vyvozovat, jak stěžovatel namítá. K této otázce se již podrobně vyjádřila žalovaná ve svém vyjádření k žalobě stěžovatele, když vysvětlila, že v rámci systému sociálního zabezpečení musí v případě existence cizího prvku postupovat jednak podle právních předpisů toho státu, jenž poskytuje peněžité dávky při invaliditě a dále podle Smlouvy, která zajišťuje koordinaci právních předpisů těch států, které uzavřely předmětnou Smlouvu, tzn. právní předpisy České republiky a Bulharské republiky. V souladu s výše uvedeným se v případě stěžovatele uplatňuje článek 29 odst. 2 Smlouvy, jež stanoví podmínku, kdo rozhoduje o posouzení zdravotního stavu nebo stupně invalidity žadatele. Přitom platí, že je k tomu oprávněn výlučně nositel pojištění toho smluvního státu, který je příslušným k poskytování dávek, přičemž může přihlídnout ke zprávám a lékařským posudkům zaslaným nositelem pojištění druhého smluvního státu. V předmětné věci se jednalo o dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí žalované závislé především na odborném lékařském posouzení. Domněnka stěžovatele, že bezúčelné uvedení skutečnosti, že má bulharskou národnost, je rovněž znevýhodněním při rozhodnutí o právu na sociální dávku poskytovanou českým státem, jehož je příslušníkem, je ničím nepodložená.

Nejvyšší správní soud proto neshledal v postupu krajského soudu žádnou nezákonnost ani vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí a vzhledem k uváděným závěrům posudkové komise, která posoudila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele pod hranici nutnou pro přiznání plné invalidity, dospěl zdejší soud k závěru, že ani řízení před správním orgánem netrpělo vadami, jež by měly za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Kasační stížnost byla proto jako nedůvodná zamítnuta (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší, žalované, ač byla v řízení úspěšná, takové právo ze zákona nenáleží.

Krajským soudem ustanovená zástupkyně stěžovatele požadovala za zastoupení stěžovatele odměnu za jeden úkon, a to za sepsání kasací stížnosti v částce 2100 Kč s připočtením režijního paušálu ve výši 300 Kč a zvýšení odměny o 19 % DPH. V daném případě se jedná o věc důchodového pojištění, kdy se za tarifní hodnotu považuje částka 1000 Kč (§ 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), takže podle § 7 bod 2 uvedené vyhlášky lze za úkon právní služby v tomto případě přiznat odměnu ve výši 500 Kč. Zástupkyni stěžovatele byla proto uvedená částka přiznána spolu s režijním paušálem 300 Kč, a protože ustanovená advokátka doložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty, byla přiznaná částka zvýšena na částku 952 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu